

La situació lingüística al comerç de Santa Coloma de Gramenet

Pla Ofercat 2024-2028

CNL L'Heura

ÍNDEX

Introducció	3
1. La ciutat	4
2. Economia i comerç	6
3. Coneixement del català a Santa Coloma de Gramenet.....	10
4. La situació lingüística al comerç de Santa Coloma de Gramenet.....	13
5. Els comerços atesos per estrangers a Santa Coloma de Gramenet	15
6. Resum i conclusions.....	17

Introducció

Aquest document forma part del Pla Ofercat 2024-2028 de Santa Coloma de Gramenet i és fruit de l'Observació Ofercat 2023 i de l'anàlisi de la situació del català a la ciutat, amb l'objectiu de dissenyar un pla d'acció fins al 2028 per augmentar la presència del català a Santa Coloma de Gramenet.

En el primer apartat "La ciutat" s'exposa l'evolució demogràfica i les característiques territorials de Santa Coloma.

En el segon apartat "Economia i comerç" es revisen les característiques del teixit comercial: els principals eixos comercials, els mercats municipals i l'associació de comerciants.

En el tercer apartat "El coneixement i l'ús del català" es comenta el coneixement del català i la llengua inicial dels habitants de 2 anys o més del municipi.

En el quart apartat "La situació lingüística al comerç de Santa Coloma de Gramenet" s'exposen els principals resultats de les observacions Ofercat que es van dur a terme l'any 2023 en una mostra representativa del teixit comercial de la ciutat: el resum dels índexs Ofercat, l'evolució dels índex i les dades per sectors d'activitat.

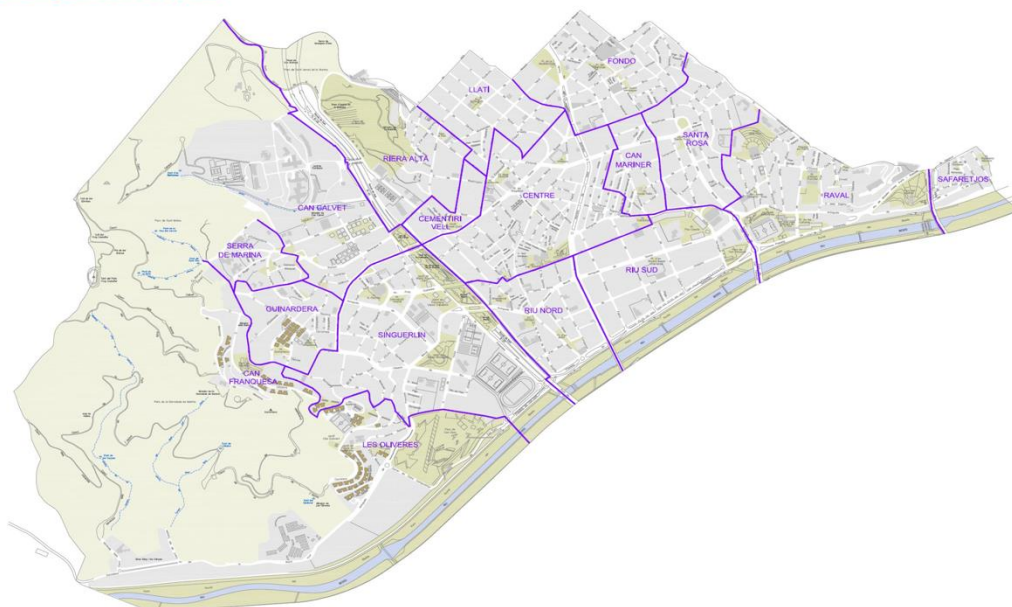
En el cinquè apartat "Els comerços atesos per estrangers" es tracta aquesta tipologia de comerços, tot comparant la seva situació amb les dades generals.

El document es clou amb una conclusió dels apartats anteriors.

1. La ciutat

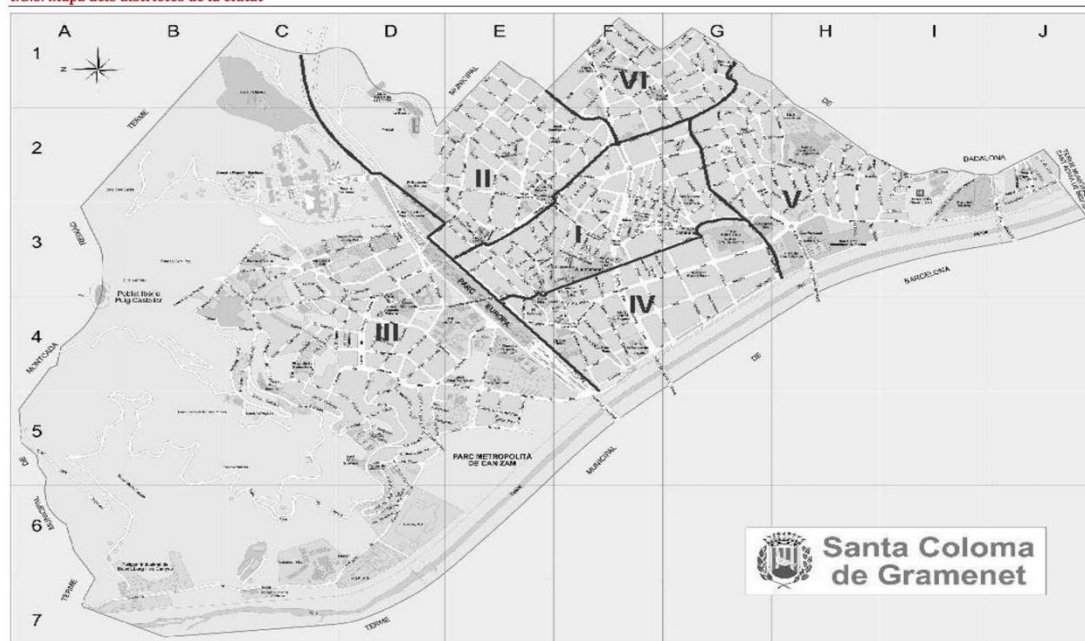
(Font: Anuari estadístic de Santa Coloma de Gramenet 2022)

1.G.4. Mapa dels barris de la ciutat

Font: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

1.G.3. Mapa dels districtes de la ciutat

Font: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

El CNL L'Heura se situa al districte VI, al barri del Fondo.

Població

Les xifres de població de Santa Coloma per al 2022, segons les dades del Padró Municipal d'Habitants, reflecteixen un increment en el nombre d'habitants respecte l'any anterior, fins a situar-se en els 120.598 habitants (per 118.585 habitants el 2021). La població dels districtes de la ciutat varia entre els 15.374 habitants del districte II i els 24.357 habitants del districte V. Per barris, els més poblats són Fondo i Centre (17.184 i 16.439 habitants, respectivament).

Procedència de la població

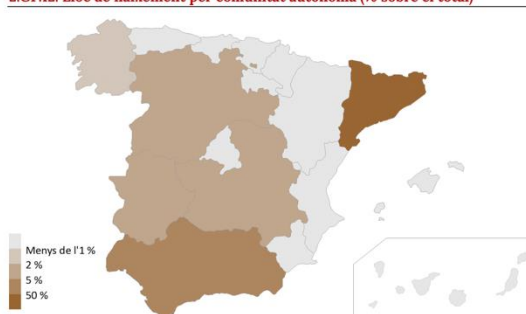
Segons el lloc de naixement, la població nascuda a l'estranger ha anat augmentant des de principis de segle XXI (29,9% el 2022, per 28,0 % el 2021). La resta de la població del municipi es reparteix entre la que ha nascut a Santa Coloma (23,8 %), la que ho ha fet a la resta de Catalunya (25,8 %) i la població originària de la resta de comunitats autònomes espanyoles (20,5 %), grup que representa majoritàriament la immigració arribada al municipi a la segona meitat del segle XX.

2.T.31. Lloc de naixement per comunitat autònoma i sexe. Rànquing. Ciutat

Comunitat autònoma	Sexe		Total	%
	Homes	Dones		
Catalunya	30.308	29.512	59.820	70,8 %
Andalusia	5.662	7.401	13.063	15,5 %
Extremadura	1.465	1.748	3.213	3,8 %
Castella-la Manxa	1.019	1.271	2.290	2,7 %
Castella i Lleó	770	1.082	1.852	2,2 %
Galícia	422	677	1.099	1,3 %
Aragó	327	452	779	0,9 %
Comunitat Valenciana	271	299	570	0,7 %
Múrcia	230	319	549	0,6 %
Madrid	172	208	380	0,4 %
Melilla	96	119	215	0,3 %
País Basc	62	70	132	0,2 %
Astúries	58	65	123	0,1 %
Ceuta	43	54	97	0,1 %
Illes Balears	45	43	88	0,1 %
Illes Canàries	38	39	77	0,1 %
Navarra	21	36	57	0,1 %
Cantàbria	21	31	52	0,1 %
La Rioja	20	22	42	0,0 %
Total	41.050	43.448	84.498	100 %

Font: Padró Municipal d'Habitants, 1 de gener de 2023.

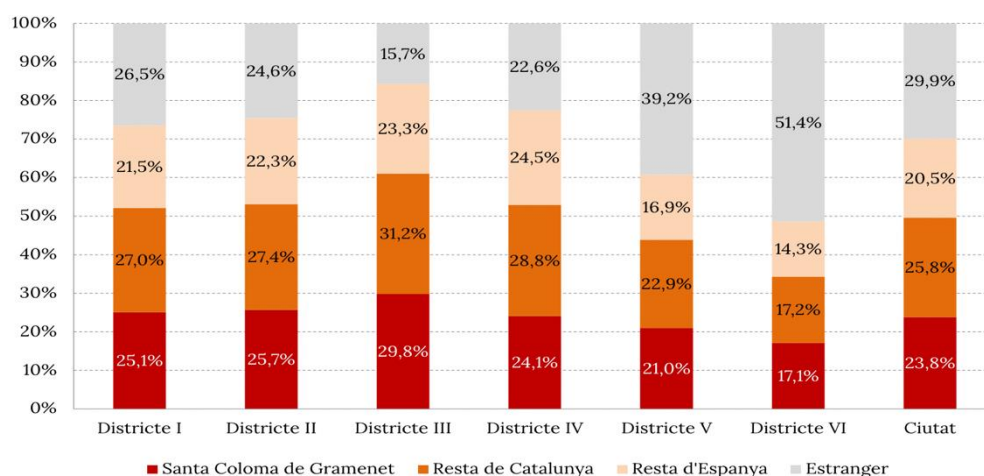
2.GF.12. Lloc de naixement per comunitat autònoma (% sobre el total)

Font: Padró Municipal d'Habitants, 1 de gener de 2023.

La població resident a Santa Coloma que és nascuda a l'estranger assoleix les 36.100 persones el 2022 (33.230 el 2021). La diversitat entre districtes en la presència d'aquesta població és considerable: el 51,4 % de població del districte VI és nascuda a l'estranger i el 39,2 % al districte V, enfront del 15,7 % al districte III.

2.G.14. Lloc de naixement per àmbit. Districtes

Font: Padró Municipal d'Habitants, 1 de gener de 2023.

Si s'observen els països de procedència segons el lloc de naixement, el 2022 sobresurten les comunitats marroquina (4.817 persones que representen el 13,3 % de les persones nascudes a l'estranger), xinesa (4.233 persones, l'11,7 %), paquistanesa (3.357 persones, el 9,3%) i equatoriana (3.209 persones, el 9,7 %). Entre les procedències més destacades, cal esmentar encara, en cinquè i sisè lloc, la població nascuda a Honduras (1.967 persones, el 5,4 %) i a la República Dominicana (1.908 persones, el 5,3 %). La lectura de les procedències segons districtes permet detectar certes diferències en la distribució de la població estrangera a la ciutat. Al districte III és on la proporció de població marroquina és més elevada (representa el 20,7 % de les persones nascudes a l'estranger en aquest districte), mentre que el col·lectiu equatorià és el més nombrós al districte IV amb el 10,2%. Al districte VI, en canvi, destaca la comunitat xinesa, que representa el 29,8 % de les persones nascudes a l'estranger en aquest districte.

2. Economia i comerç

(Font: Anuari estadístic de Santa Coloma de Gramenet 2022)

L'Institut d'Estadística de Catalunya elabora diversos indicadors socioeconòmics que permeten situar la ciutat de Santa Coloma en el context català. L'índex socioeconòmic de la ciutat l'any 2020 era de 81,5 (la mitjana de Catalunya equival a 100).

Segons les llicències declarades a la TRE a Santa Coloma, el 2022 hi ha un total de 3.644 d'establiments (per 3.646 el 2021) que desenvolupen una activitat econòmica al municipi.

5.T.12. Import de l'Impost d'Activitats Econòmiques. Barris

Barri	Activitats	Import total (€)	Import mitjà per activitat (€/act.)
Can Calvet	22	8.524,55	387,48
Can Franquesa	0	-	-
Can Mariner	17	8.423,21	495,48
Cementiri Vell	0	-	-
Centre	106	59.549,29	561,79
Fondo	37	21.655,17	585,27
Llatí	15	8.724,12	581,61
Raval	19	15.040,37	791,60
Riu Nord	50	27.127,15	542,54
Riu Sud	44	32.753,22	744,39
Singuerlín	36	25.503,27	708,42
Safaretjos	0	-	-
Guinardera	1	935,40	935,40
Riera Alta	1	603,40	603,40
Les Oliveres	25	81.213,99	3.248,56
Santa Rosa	21	10.821,71	515,32
Serra de Marina	0	-	-
Sense localització física	78	22.489,91	288,33
Total	472	323.364,76	685,09

Font: Impost d'activitats econòmiques, 2022.

Aquestes activitats estan incloses majoritàriament dins el sector del comerç i la restauració, que aglutina el 54,8 % del total d'establiments segons la TRE. Molt per sota, altres activitats destacades són "altres serveis" (18,0 %), institucions financeres, assegurances i lloguers (7,7 %), activitats professionals (6,4 %) i indústria (6,1 %).

Els districtes I (28,3 %) i IV (23,8 %) concentren aproximadament la meitat dels establiments. La concentració per barris també és molt manifesta: un 23,0 % de les activitats es localitzen al Centre, seguit d'un 16,4 % al Fondo i un 14,7 % a Riu Sud. Aquesta concentració territorial és deguda sobretot a l'activitat comercial que, com ja s'ha comentat, és la predominant al municipi.

Al desembre de 2022 hi ha 1.820 comptes de cotització de la Seguretat Social (equivalents aproximadament a empreses amb treballadors/res assalariats/des) en establiments localitzats a Santa Coloma. D'aquestes, 1.421 són empreses de serveis, especialment comerç i reparació de vehicles (526 empreses), construcció (308), hostaleria (212) i transport i emmagatzematge (148).

L'activitat industrial de Santa Coloma, a banda de les indústries localitzades dins de la trama urbana de la ciutat i de la planta de Cacaolat, es concentra al polígon d'activitat econòmica Les Valls del Bosc Llarg i les Canyes. El 2022 hi ha 17 empreses instal·lades al polígon, sense comptar les del Centre d'Empreses Bosc Llarg que gestiona Grameimpuls.

A la ciutat hi ha tres mercats municipals: el del Fondo (2.785 m2 , 33 parades i un supermercat), el de Segarra (950 m2 i 24 parades) i el de Singuerlín (2.242 m2 , 23 parades i un supermercat).

5. ECONOMIA ▶ 5.1. Activitat econòmica

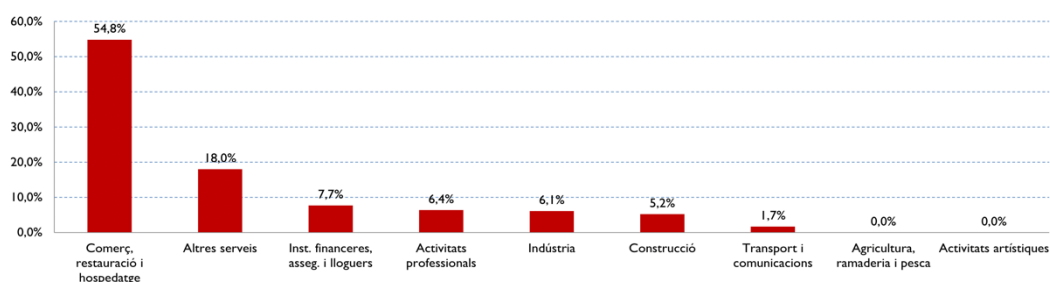
5.T.3. Tipus d'activitat econòmica (TRE). Barris

Activitats	Can Calvet	Can Franquesa	Can Mariner	Cementiri Vell	Centre	Fondo	Llatí	Raval	Riu Nord	Riu Sud
Agricultura, ramaderia i pesca	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Indústria	4	1	9	0	31	45	11	15	22	28
Construcció	8	0	9	1	33	16	14	9	18	33
Comerç, rest. i hospedatge	10	2	132	15	462	367	124	56	152	306
Transport i comunicacions	1	0	3	0	12	17	2	4	2	9
Ins. financeres, asseg. i lloguers	5	1	22	4	73	38	17	8	41	36
Altres serveis	10	0	50	3	159	94	28	27	62	90
Activitats artístiques	3	0	12	2	69	21	7	10	42	33
Activitats professionals	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Total	41	4	237	26	839	598	204	129	339	535
% sobre la ciutat	1,1%	0,1%	6,5%	0,7%	23,0%	16,4%	5,6%	3,5%	9,3%	14,7%

Activitats	Singuerlín	Safaretjos	Guinardera	Riera Alta	Les Oliveres	Santa Rosa	Serra de Marina	Sense localització física	Total general
Agricultura, ramaderia i pesca	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Indústria	12	1	4	0	16	22	0	2	223
Construcció	16	4	0	2	7	19	0	0	189
Comerç, rest. i hospedatge	122	12	11	8	40	168	4	7	1.998
Transport i comunicacions	5	0	0	1	2	3	1	1	63
Ins. financeres, asseg. i lloguers	15	0	1	3	7	10	0	1	282
Altres serveis	55	2	6	2	9	52	0	6	655
Activitats artístiques	22	1	0	1	1	8	0	0	232
Activitats professionals	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Total	247	20	22	17	82	282	5	17	3.644
% sobre la ciutat	6,8%	0,5%	0,6%	0,5%	2,3%	7,7%	0,1%	0,5%	100 %

Font: Taxa de recollida d'escombraries, 2022.

5.G.1. Tipus d'activitat econòmica (TRE). Ciutat

Font: Taxa de recollida d'escombraries, 2022.

El comerç

(Font: Pàgina web “L'Ajuntament amb el comerç de Santa Coloma de Gramenet” <https://www.gramenet.cat/ajuntament/arees-municipals/comerc-i-mercats/comerc/>)

El comerç és un instrument per impulsar els valors i les funcions d'integració i de cohesió social als barris i ciutats. A Santa Coloma és l'eix vertebrador i el sector més dinàmic de l'economia local.

Tenim 1.882 establiments, dels quals 1.314 són establiments comercials i prop de 568 establiments d'hostaleria i restauració, a més de 3 mercats municipals i 3 mercats ambulants.

L'Agrupació del Comerç i la Indústria (Agrupació) és l'associació de comerciants que representa els interessos del sector i que organitza tot un seguit d'activitats per dinamitzar i promocionar el comerç colomenc.

La gramamoneda

(Font: <https://www.gramamoneda.cat/#com-funciona>)

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet paga part de la despesa pública en moneda local i impulsa una xarxa de comerços, cooperatives, empreses, entitats, associacions i persones que accepten i fan pagaments en grames.

L'objectiu és que els diners es quedin a Santa Coloma i circulin més vegades i durant més temps, cosa que afavoreix el comerç, l'economia, les entitats i la societat colomenca.

Per exemple, l'Ajuntament paga una subvenció amb la #gramamoneda, qui la rep compra a un comerç local i el comerciant la utilitza per pagar productes o serveis per a l'empresa o el consum familiar, i així successivament.

Amb la #gramamoneda s'assoleixen més i millors relacions socials i s'afavoreix la cohesió social a la ciutat. Es camina cap a una xarxa local d'economia social i solidària.

El Circuit de Comerç Social

(Font: PDF [CIRCUIT DE COMERÇ SOCIAL DE SANTA COLOMA DE GRAMENET PERIODE 2016 – 2023](#))

El Circuit de Comerç Social (CCS) de Santa Coloma de Gramenet és una xarxa d'empreses, entitats i particulars que utilitzen un instrument de pagament propi anomenat #gramamoneda. Es tracta d'un circuit on principalment es realitzen operacions de caràcter econòmic entre empreses (B2B), però que s'enriqueix de la participació de persones a títol particular i, de forma molt singular, d'organitzacions i entitats del teixit associatiu local.

La creació de la #gramamoneda s'origina en el Capítol IV del pressupost municipal mitjançant el pagament de subvencions ordinàries adreçades als àmbits de l'esport, el comerç i la cultura; subvencions extraordinàries o ad hoc vinculades a l'economia social i solidària, ad hoc o extraordinàries vinculades a activitats de restauració i empenedoria i, des del mes de setembre de 2022, mitjançant el pagament de determinats ajuts per a persones vulnerables o en risc d'exclusió social.

Més enllà d'un projecte aparentment econòmic, interessa remarcar que les relacions que s'estableixen entre els agents participants són condicionants de primer ordre que afecten directament a la circulació de la #gramamoneda, a la vitalitat del CCS i al seu correcte funcionament. A més, paràmetres com la velocitat de circulació, la quantitat, l'origen o destí de la #gramamoneda van vinculats en bona part a aspectes com la dimensió, diversitat, sector i ubicació dels seus membres.

El dia 31 de març de 2023, al Circuit de Comerç Social constaven com a registrats:

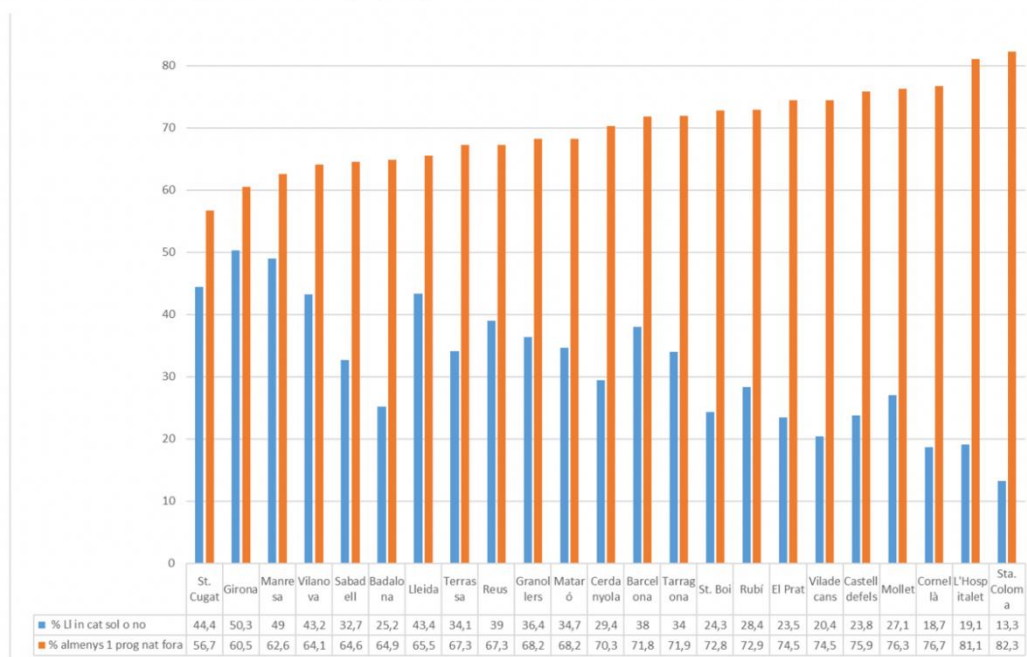
- 1.759 usuaris dels quals,
 - 673 empreses (B)
 - 194 entitats (E)
 - 494 particulars (C)
 - 339 particulars perceptors d'ajuts socials (S)

3. Coneixement del català a Santa Coloma de Gramenet

(Font: Torres Pla, J. (2023). El català a Catalunya, al País Valencià, a les Illes i a les seves ciutats grans el 2021. *Revista De Llengua I Dret*, (80), 171–192)

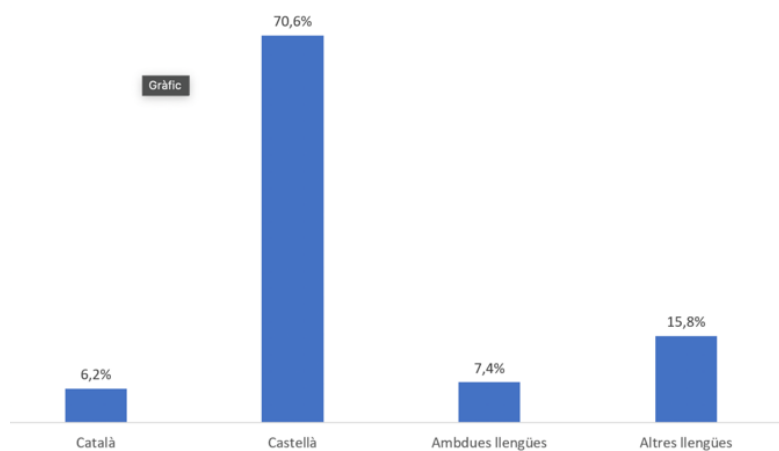
La llengua inicial, o primera llengua parlada per la persona en el seu entorn familiar infantil, és una dada sociolingüística essencial, perquè és el punt de partida de la trajectòria lingüística de cada individu.

Percentatges dels que tenen el català com a llengua inicial sola o compartida i almenys un progenitor nat fora dels TLC, a les 23 ciutats grans de Catalunya (2021)

En el gràfic es veu que a Catalunya, en general, tendeix a baixar el percentatge de català com a llengua inicial a mesura que augmenta la intensitat de la immigració. Així, la segona ciutat amb menys immigració, Girona, és la que té el percentatge de català com a llengua inicial més alt, mentre que la que ha tingut més immigració, Santa Coloma de Gramenet, és la que té el més baix.

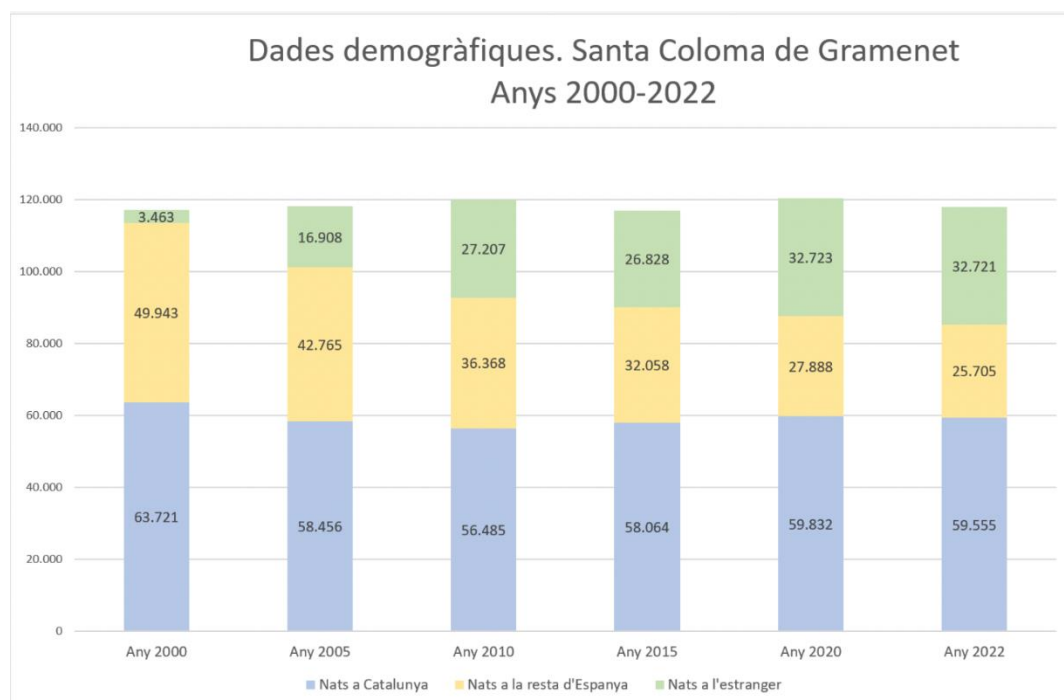
Llengua inicial. Santa Coloma de Gramenet. Any 2021

(Font: Estadística de característiques essencials de la població i els habitatges. Cens 2021)

Només el 6 % de la població de Santa Coloma té el català com a única llengua inicial. En canvi, més d'un 70 % tenen el castellà com a única llengua inicial. I això té una repercussió molt alta en:

- La tria lingüística que fan els individus a l'hora de relacionar-se
- La llengua predominant de la població: l'alta presència del castellà i la baixa presència del català
- La llengua de salutació dels comerciants
- La llengua que aprenen i parlen les persones nouvingudes de la resta de Catalunya, Espanya i de l'estranger

En aquest gràfic s'observa que la població nascuda a l'estranger no ha deixat de créixer en els darrers 20 anys. En canvi, la població immigrada als anys 50 i 60 de la resta d'Espanya va disminuint perquè aquest flux migratori ja és gairebé inexistent i perquè la seva descendència ja és nascuda a Catalunya amb llengua inicial castellana.

2.10. Coneixement del català

2.T.83. Coneixement del català de la població de 2 anys o més segons sexe. Ciutat, 2021

Coneixement del català		Homes	Dones	Total
L'entén	Gens	7,7 %	9,7 %	8,7 %
	Amb dificultat	17,0 %	15,7 %	16,3 %
	Bé	75,3 %	74,7 %	74,9 %
El sap parlar	Gens	19,4 %	21,8 %	20,7 %
	Amb dificultat	25,3 %	22,7 %	23,9 %
	Bé	55,3 %	55,5 %	55,3 %
El sap llegir	Gens	17,0 %	20,1 %	18,5 %
	Amb dificultat	18,1 %	18,6 %	18,3 %
	Bé	65,0 %	61,4 %	63,1 %
El sap escriure	Gens	28,9 %	32,6 %	30,8 %
	Amb dificultat	23,8 %	19,1 %	21,4 %
	Bé	47,3 %	48,5 %	47,8 %

Font: Institut d'Estadística de Catalunya, a partir de l'Enquesta de característiques essencials de la població i els habitatges de l'Institut Nacional de Estadística.

Pel que fa al coneixement del català, en base a la informació procedent de l'INE, el 75 % de la població de la ciutat entén bé el català, el 55 % el sap parlar bé, el 63 % el sap llegir bé i el 48 % el sap escriure bé.

Tot i que aquestes dades de coneixement de la llengua també posicionen Santa Coloma de Gramenet a la cua de les ciutats de Catalunya, tres quartes parts de la població l'entén i més de la meitat el sap parlar bé, gràcies en bona mesura a l'escola en català i al model d'immersió lingüística que va néixer a Santa Coloma de Gramenet l'any 1982.

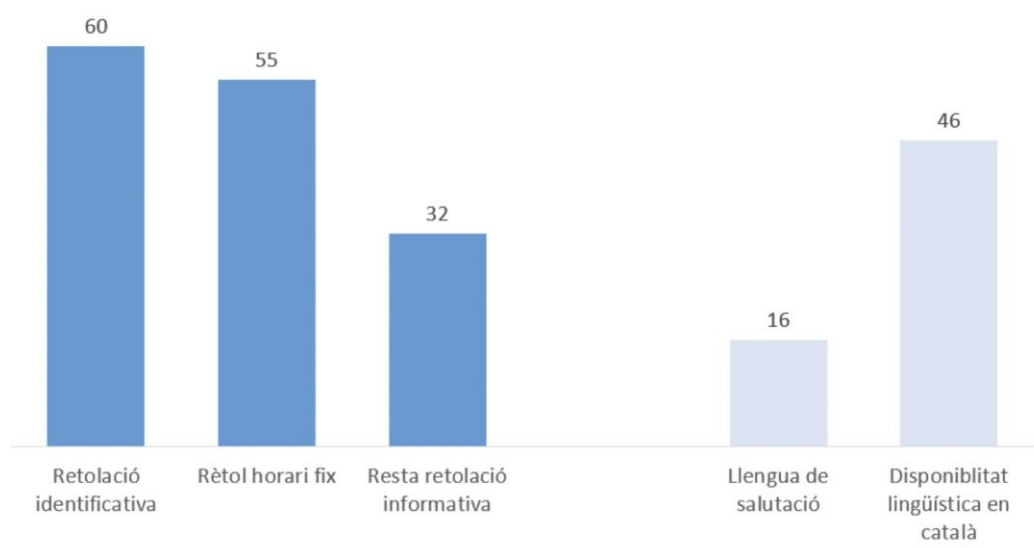
4. La situació lingüística al comerç de Santa Coloma de Gramenet

(Font: Observacions Ofercat 2023 a Santa Coloma de Gramenet, Secretaria de Política Lingüística i CPNL)

L'Ofercat, fruit de la col·laboració entre el CPNL i la Secretaria de Política Lingüística, és un sistema de mesura que permet conèixer la presència del català en els comerços d'un territori determinat. Amb l'aplicació d'aquesta eina s'obtenen dades de les llengües emprades en el rètol principal i en els rètols de l'aparador, i també de la llengua amb què el personal del comerç dona la benvinguda a la persona i si s'adapta al català, si el client li parla en aquesta llengua. S'obté un índex, dins d'un barem d'entre 0 i 100 punts.

Aquesta és la cinquena observació a la ciutat de Santa Coloma de Gramenet, bressol de la metodologia Ofercat (1998, 2003, 2010, 2019 i 2023), tot i que no es pot fer una comparativa temporal perquè l'any 2019 es van fer modificacions metodològiques en les observacions).

Gràfic 1. Índexs Ofercat.
Santa Coloma de Gramenet. Any 2023

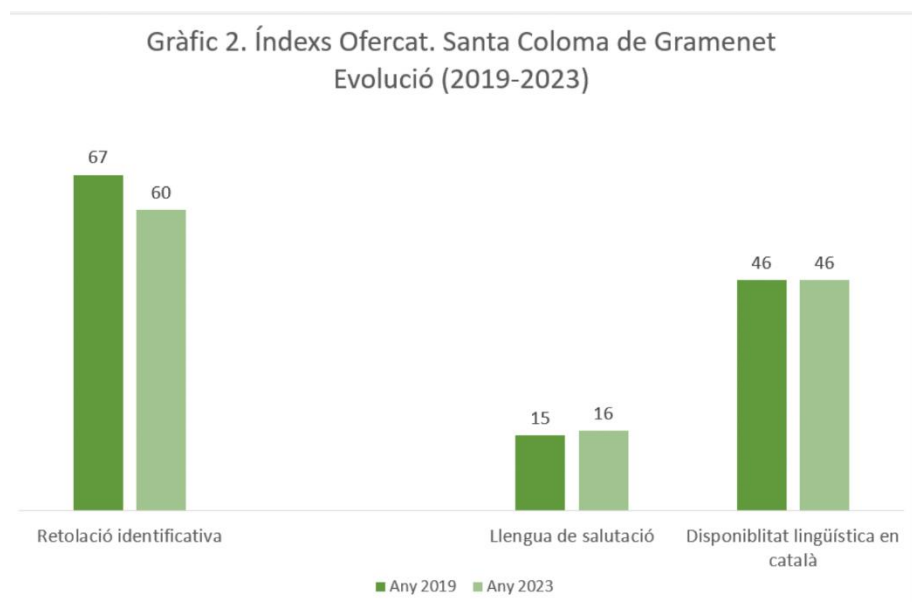

Pel que fa a la retolació escrita:

- Retolació identificativa és el factor que puntua més alt a la ciutat, amb 60 punts, i que observa la llengua emprada en el rètol principal de l'establiment.
- Retolació de l'horari és de 55 punts, una mica inferior a la del rètol principal.
- Retolació informativa és la més baixa amb només 32 punts sobre 100. Això vol dir que hi ha una relaxació pel que fa a l'ús del català, ja sigui per manca de competència lingüística o per preferència en l'ús de la llengua castellana o altres llengües presents en el territori.

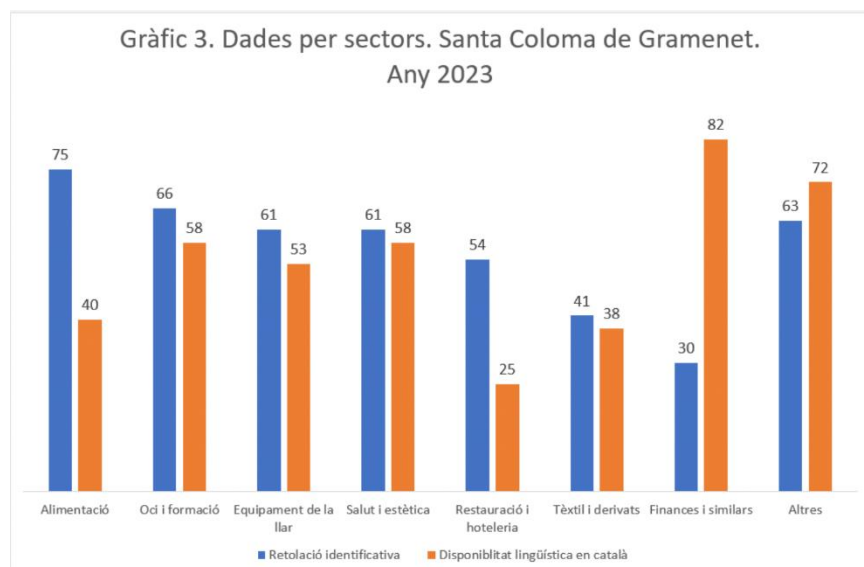
Pel que fa a la llengua de la persona que atén el comerç:

- La llengua catalana com a llengua de salutació és molt baixa i només hi és present amb 16 punts sobre 100.
- La llengua catalana com a disponibilitat lingüística quan el client s'adreça en català al comerciant augmenta fins a 46 punts. És a dir que en gairebé la meitat de les ocasions el comerciant és capaç de respondre en català quan el client usa aquesta llengua.

Pel que fa a l'evolució d'aquests índex, veiem que l'índex d'ús del català en la retolació principal del comerç ha disminuït en 7 punts des del 2019.

En canvi, la llengua de salutació i la disponibilitat lingüística en català s'han mantingut gairebé igual que quatre anys enrere.

Si observem la llengua catalana per sectors d'activitat podem observar grans diferències:

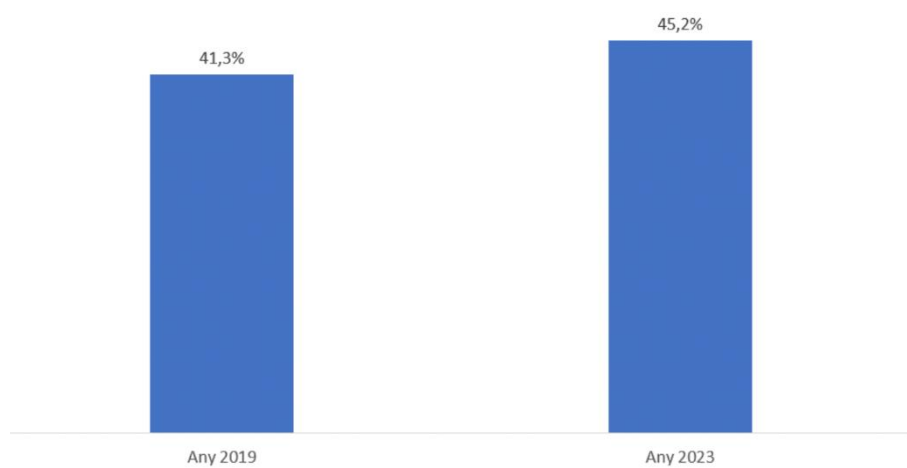
- En sectors com l'alimentació i la restauració, veiem que l'índex del rètol del comerç és molt més alt que la capacitat del comerciant per parlar en català quan la clientela usa aquesta llengua. Moltes persones d'origen estranger treballen en aquest sector d'activitat econòmica.
- En sectors com les finances i "Altres" sectors, veiem que l'índex del rètol del comerç és més baix que la capacitat del comerciant per parlar en català quan la clientela usa aquesta llengua.
- En la resta de sectors els índex són més similars pel que fa a la retolació en català i la capacitat del comerciant d'usar la llengua.

5. Els comerços atesos per estrangers a Santa Coloma de Gramenet

Els comerços atesos per persones d'origen estranger a Santa Coloma es van incrementant, tal com ho fa el percentatge de població estrangera que viu al municipi.

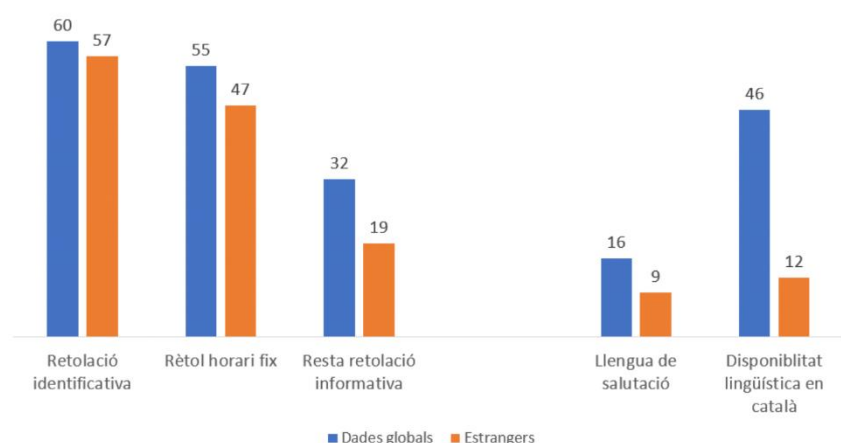
Veiem en el gràfic que un 45 % dels comerços observats tenen persones d'origen estranger darrere el taulell. Aquest percentatge té una correlació directa amb l'índex de disponibilitat lingüística en català mitjana de Santa Coloma que hem vist que estava per sota de la meitat de tots els comerços observats.

Gràfic 4. Evolució estrangers que atenen al públic
Santa Coloma de Gramenet (2019-2023)

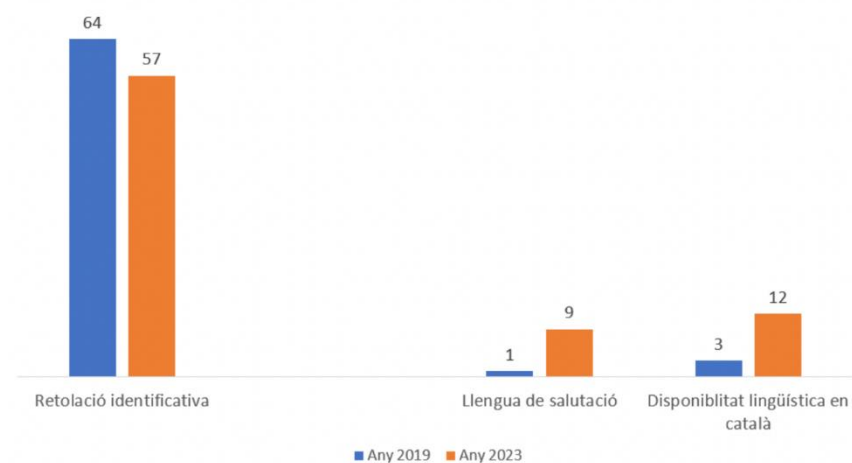
Si comparem els índex de les dades globals de Santa Coloma amb els índex dels comerços regentats per persones d'origen estranger veiem que tots els indicadors baixen, especialment el de la retolació informativa, el de la llengua de salutació i el de la disponibilitat lingüística en català, com és d'esperar.

Gràfic 5. Índexs Ofercat. Dades globals i estrangers
Any 2023

Acabem amb una dada positiva, tot i que el nombre de persones nascudes a l'estranger ha anat incrementant a la ciutat i també en el sector d'alimentació i restauració, l'índex que mesura la llengua de salutació en català en comparació al 2019 ha augmentat en 8 punts, així com la capacitat de parlar en català, que ho ha fet en 9 punts. Només la llengua en la retolació de l'establiment comercial ha disminuït en 7 punts entre els establiments regentats per persones nascudes a l'estranger.

Gràfic 6. Índexs Ofercat. Evolució estrangers
Santa Coloma de Gramenet

6. Resum i conclusions

Resum

La població a Santa Coloma se situa al voltant dels 119.000 habitants l'any 2023. Entre els seus habitants, la població nascuda a l'estranger ha anat incrementant des de l'any 2000 fins a representar un 30 % de la població. Les diferències per districtes i barris són notables, per exemple en el districte VI els nascuts a l'estranger són el 51 %, en canvi, en el districte III, un 16 %.

L'índex socioeconòmic de la ciutat l'any 2020 era de 81,5 (la mitjana de Catalunya equival a 100).

El sector del comerç i la restauració aglutina el 54,8 % del total d'establiments segons la TRE. Molt per sota, altres activitats destacades són "altres serveis" (18,0 %), institucions financeres, assegurances i lloguers (7,7 %), activitats professionals (6,4 %) i indústria (6,1 %).

Els districtes I (28,3 %) i IV (23,8 %) concentren aproximadament la meitat dels establiments. La concentració per barris també és molt manifesta: un 23,0 % de les activitats es localitzen al Centre, seguit d'un 16,4 % al Fondo i un 14,7 % a Riu Sud.

A la ciutat hi ha tres mercats municipals: el del Fondo (33 parades i un supermercat), el de Segarra (24 parades) i el de Singuerlín (23 parades i un supermercat).

L'Agrupació del Comerç i la Indústria (Tot a mà) és l'única associació de comerç i empresa.

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet impulsa una moneda local, la gramamoneda, amb l'objectiu de crear un circuit de comerç social des de l'any 2016.

Santa Coloma té l'índex més baix de català com a llengua inicial sola o compartida (un 13 %) de les 23 ciutats grans de Catalunya analitzades en el Cens del 2021; i el més alt (un 82 %) de persones que tenen almenys un progenitor nascut fora del territori de parla catalana.

Pel que fa al coneixement del català, el 75 % de la població de la ciutat entén bé el català, el 55 % el sap parlar bé, el 63 % el sap llegir bé i el 48 % el sap escriure bé.

De les observacions Ofercat destaquem:

- La llengua catalana en la retolació principal del comerç ha disminuït en 7 punts des del 2019.
- La llengua catalana com a llengua de salutació és manté molt baixa amb un índex de 16 punts.
- La llengua catalana com a disponibilitat lingüística (capacitat del comerciant d'usar el català quan el client el parla) es manté en 46 punts.
- Els comerços atesos per persones d'origen estranger van incrementant fins arribar al 45 %. Tots els índex Ofercat disminueixen quan l'establiment és regentat per una persona d'origen estranger.
- En sectors com l'alimentació i la restauració, veiem que l'índex del rètol del comerç és molt més alt que la capacitat del comerciant per parlar en català quan la clientela usa aquesta llengua.
- Entre els comerços regentats per persones d'origen estranger, el 2023 en comparació al 2019, l'índex de la llengua de salutació en català ha augmentat en 8 punts, així com la capacitat de parlar en català, que ho ha fet en 9 punts.

Conclusions

El català és poc present a Santa Coloma a causa dels grans moviments migratoris des de la resta de l'Estat espanyol dels anys 50 i 60, i de la immigració estrangera a partir de l'any 2000 . Això fa que actualment només el 13 % de la població tingui el català com a llengua inicial. Tot i això, el 75 % de la població entén bé el català i el 55 % el sap parlar bé.

El principal sector econòmic de la ciutat és el comercial i de restauració. En les observacions Ofercat 2023 s'ha trobat que els comerços regentats per persones d'origen estranger han augmentat fins al 45 %. Entre aquest col·lectiu, la presència del català és menor, tot i que hagi millorat la comunicació oral respecte l'any 2019.

Per millorar la presència de la llengua en el paisatge visual i sonor de la ciutat, cal treballar conjuntament l'administració local amb l'associació de comerciants, així com amb els centres educatius, la xarxa d'entitats i amb la ciutadania en general.

És prioritari fer conèixer als comerços existents i, sobretot, als de nova creació, tots els recursos que tenen a l'abast per complir la Llei 1/1998, de 7 de gener (DOGC 2553, del 9, i BOE 36, d'11 de febrer), de política lingüística. El CNL L'Heura ofereix el servei d'assessorament lingüístic gratuït per traduir i revisar la retolació principal i la retolació informativa dels comerços. També ofereix cursos trimestrals i gratuïts fins al nivell A2 del Marc comú europeu de referència (nivell Bàsic 3 del CPNL).

A més, el CNL L'Heura ofereix dues eines de dinamització del comerç local, també sense cost:

1. Comerços aprenents, per a comerços que no parlen català.

A les persones que treballen en aquests comerços se'ls ofereix la possibilitat d'aprendre les nocions bàsiques de llengua que necessiten per atendre en català la clientela, o si més no, perquè la clientela no hagi de canviar de llengua. Un tècnic o tècnica del CNL els visita a la botiga i practiquen l'oralitat durant 10 sessions, en l'horari que sigui més idoni per a les persones treballadores.

2. Comerços voluntaris per la llengua, per a comerços que ja parlen català.

Se'ls ofereix la possibilitat de formar part de la Xarxa per la llengua i rebre la visita dels alumnes del CNL L'Heura que hi van per fer-hi pràctiques orals, així guanyen publicitat i visibilitat entre els centenars d'alumnes que fan les pràctiques orals anualment durant els cursos de català.

Per a tota la ciutadania de Santa Coloma és un dret aprendre la llengua catalana, que els és accessible entre d'altres a través dels serveis del CPNL, i que els permet incrementar les oportunitats de trobar feina i augmentar el sentiment de pertinença. Pel que fa a l'activitat econòmica, aprendre el català els permet donar un millor servei a la seva clientela i créixer en altres territoris de parla catalana.

Com que a Santa Coloma la presència del català és minsa en alguns districtes, en els propers anys hem pensat de concentrar el pla Ofercat en els barris on hi ha més presència de catalanoparlants inicials i on existeix més teixit comercial: el barri del Centre, el barri Singuerlí i el barri Riu Sud

És imprescindible que l'esforç dels comerços per atendre en català es vegi correspost pel reconeixement i la fidelització d'una clientela que hi parli català o si més no, en valori l'esforç.

Per aquest motiu, paral·lelament a la tasca d'apropar els serveis del CNL als comerciants (el servei d'assessorament, els cursos de català i els programes per als comerços), cal fer campanyes per demanar a la població que usi el català en el comerç local, amb la col·laboració de l'Ajuntament, l'Agrupació de Comerç, la xarxa d'entitats i associacions, i la resta de centres formatius de la ciutat.

Només amb la col·laboració de tot el teixit actiu de la ciutat aconseguirem fer més present la llengua catalana a Santa Coloma de Gramenet i que els seus habitants usin aquest patrimoni cultural que és seu i que té un valor econòmic i social important.